

MARTON PÉTER: A PSZEUDOITERATÍV – AVAGY HOGYAN ÉLJÜNK KÜLFÖLDÖN I.

Megjelent a *Határátkelő* portálon, 2019. augusztus 25-én. Originally published at *Határátkelő* on 25 August 2019. Original URL: <http://hataratkelo.com/hogyan-eljunk-kulfoldon/>

© Marton Péter, 2019 (also as PM Marton)

A kiköltözés utáni megvilágosodást egy buta kis remix hozta el
Csengének, melyet kávézóknak hallott többször is, előbb még
Budapesten, aztán már idekinn, a Júkéjben,

a refrén arról regélt, hogy „odale’, a nyugati parton” (down on the West Coast) van „nekik”, akárhik is ők, egy „mondásuk” (they got a sayin’), miszerint „ha nem iszó’, akkor nem is játszó’” (if you’re not drinkin’, then you’re not playin’), vagyis akkor elkerül téged az életnek egy alapvető imperatívusza, és ez roppant sajnálatos, mert aki nem lép egyszerre, az nem kap rétest estére stb.,

de nem a metapop vagy a liverpooli West Coast ígázte meg Csengét (bár a liverpooli West Coast nem is olyan rossz hely, mint sokan gondolnák), hanem a minta felismerése abban, amit mintázatként csak részben lehetett leírni, mert volt benne rendszer, de azzal együtt rendszertelenség is:

abban, ahogy otthon újra meg újra látott reggelente egy feketerigót – annyiszor, hogy végül elnevezte Karcsinak, és apró biccentéssel köszönt

neki, amikor a kedvenc kávézójában szokás szerint elfoglalta a kedvenc,
ablak melletti helyét,

vagy abban, ahogy itt meg egy félkarú férfit figyelhetett reggelente,
nagyjából mindig ugyabban a percben, amint befordult Csenge itteni
kávézója előtt a biciklisávo követve egykerekű rollerén, hiányzó
végtagjával is magabiztosan, vonalzó-egyenes tartással dőlve be a
kanyarban, ahogyan Csenge maga soha nem mert volna megvetni a
lábát egy ilyen önkiegyensúlyozó szerkezet tetején,

és abban is, hogy ezeket a West Coast-i pszeudo-bölcsességeket
hallgathatta újra meg újra a rádióból itt is, ott is;

miközben mást hozott minden egyes nap, látott, gondolt és érzett mindig
újat is, mégis voltak visszaköszönő elemek (képzeletében még Karcsi, a
rigó is),

egyszerre volt így jelen az állandóság és a változatosság, jin és jang,
Csenge pedig felismerte, hogy végső soron ez adja az élet nyugalmát, az
alapvető harmóniát, ez az, ami a legjobban segít a nagyobb
környezetváltások elviselésében is, a rutin és az improvizáció elegye, a
poliritmiák felfedezése, találni egy mintát, de közben érzékelni az újat,
ez a „pszeudoiteratív”, az „el-elvétve ismétlődés”, ugrott be neki, a sci-fi
író Kim Stanley Robinson nevezte így: „az ismerős elemek
viszontlátásának öröme és beleborzongás az ismeretlen felfedezésébe”,
bővebben ekképpen írta le, és mennyire igaza volt;

egyébként Robinson is már-már West Coast-i, bár a parttól annál azért kicsivel távolabb élő kaliforniai – nem csoda, ott élnek a világ legjobb gondolkodói közül sokan, lehet válogatni, kire akarunk hallgatni.